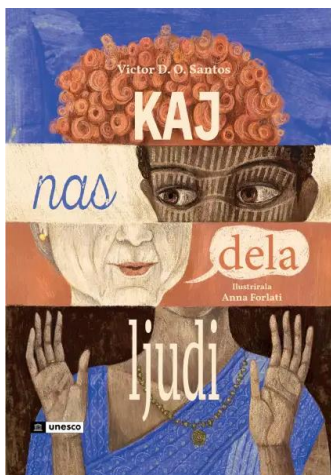

#športajmoinberimo: kaj brati, da diši po športu?

1. Poučno gradivo za otroke in mladino

Victor D. O. Santos: Kaj nas dela ljudi, Malinc, Hart, UNESCO, 2024

Ilustracije Anna Forlati, prevod Franjo Jamnik.

Skozi slikanico nas avtor in ilustratorica premišljeno vodita k iskanju skrivnostnega odgovora na vprašanje, kaj je tisto, kar ljudi razlikuje od drugih živih bitij.

»Na svetu sem že zelo dolgo. Dlje kot igrače, psi ali kdorkoli, ki ga poznaš ... «

Slikanica je napisana kot uganka, ki z vsakim dodanim zapisom odkrije delček skrivnosti in spodbudi bralca k premisleku o rešitvi vprašanja. Izjemne ilustracije nas opominjajo na raznolikost, nenavadnost, edinstvenost in bogastvo kulture različnih ljudstev sveta, in ravno to je tisto, kar nas pravzaprav povezuje. Hkrati spodbudijo domišljijo bralcev in pomagajo pri iskanju odgovora na vprašanje iz naslova.

Ob prebiranju slikanice se odpira priložnost za razmišljanje o tem, kdo vse smo sošolke in sošolci, kdo so člani naše športne ekipe, ali morda člani drugih, znanih športnih ekip? Od kod prihajajo, kakšne so njihove navade, vrednote, običaji, kako se sporazumevajo, oblačijo, praznujejo, reagirajo v primeru nesporazuma ali športnega poraza. Kateri namig je posameznega bralca pripeljal do pravega uvida? (Nives Markun Puhan)

(Vir slike: spletna stran Založbe Malinc: <https://www.malinc.si/portfolio-items/kaj-nas-dela-ljudi/>)

Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/208645891>.

Izposoja kot zvočna knjiga: [ne](#); izposoja kot e-knjiga: [ne](#); nakup možen tudi v zvočni obliki: [ne](#)

Knjigo lahko kupite na spletni strani spletni strani Založbe Malinc: <https://www.trgovina.malinc.si/product/kaj-nas-dela-ljudi/>.

2. Leposlovje za mladino

Peter Carnavas: Moj brat Ben, Skrivnost, 2024

Prevod: Andrea Potočnik

Peter Carnavas je pisatelj, ki živi Queenslandu v Avstraliji. To tankočutno pripoved o dveh bratih posveča spominu na svojo mamo in v pripovedi slika kraje njenega odrasčanja.

Zgodba v ospredje postavlja brata; mlajšega, zadržanega in tihega Luka, ki rad riše ptice in njegovega starejšega brata Bena, ki je na neki način bratov varuh in hkrati tudi njegovo veliko nasprotje. Poletje preživljata v naravi, ob ribarjenju, plavanju, šotorjenju na domačem dvorišču in opazovanju ptic. Dolgo in vroče poletje preživljata brezskrbno in skupaj; Luke v skiciranju in Ben v skakanju v vodo. Povezuje ju bratska ljubezen in skupne sanje; raziskovanje priljubljene ožine Cabbage Tree Creek s svojim čolnom in srkanje življenja v neokrnjeni naravi, kjer se življenje ob vodi in petje ptic zlivata v eno.

Čas mineva in Ben začne obiskovati srednjo šolo ter svojemu bratu ne posveča več toliko časa kot poprej. Prav kmalu se med njima pokažejo prve razdalje, ki jih Luke napolnjuje z zatekanjem v svet skiciranja ptic in narave. Nekega večera opazi, da je Ben izginil in ga ob tem zaskrbi, kaj se z bratom dogaja. Pripoved doseže vrh z razkritjem, kam Ben zahaja in zakaj.

Roman je ganljiva pripoved o odraščanju. V prvi osebi jo pripoveduje mlajši Luke, ki na občutljiv, a hkrati zelo iskren način pred nami razstira zgodbo o povezanosti bratov, ki bosta skupaj vsemu kos.

Knjiga je več kot primerna za mlade bralce med 10. in 14. letom, prav gotovo pa se bo dotaknila tudi starejših bralcev. Mene se vsekakor je.

Poleg zgodbe so v knjigi zanimive tudi ilustracije ptic, ki so avtorjevo delo. Pod vsako skico je zapisano, za katero ptico gre. Tako ilustracije, kot poimenovanja ptic dajejo zgodbi dodatno vsebinsko in likovno vrednost ter omogočajo, da si bralec like še dodatno naslika in predstavlja.

V življenju je veliko vrst ljubezni, ena od močnejših, globljih in neskončnih pa je ljubezen med sorojenci. Ta ni popolna ali enostavna in lahka. A če temelji na iskreni povezanosti, razumevanju, ljubezni in skupnih ciljih, na svetu ni nič močnejšega.

»Skobacal sem se do krme kanuja, Ben pa je zlezal čezme do premca. Veslo je pustil ob ribiških palicah in si slekel majico. Čoln se je zazibal, ko je vstal. Nato je naredil velik korak naprej in na robu lovil ravnotežje. Držal sem se za čoln. Široko je razprl roke, globoko vdihnil in skočil.

Ob zbledem ozadju dreves in modrega neba je bil moj brat kot ptič. Dolgorepi orel. Rajski ptič. Grd apostolec, ki skače z veje na vejo.

Skočil je v vodo in valovi so zazibali čoln.

Nato je priplaval na površje in me poškopil z vodo. Priveslal sem malo bližje, Ben pa je zlezal gor in se vrgel v čoln.

Všeč mi je bilo, ko je Ben počel take stvari. In nič čudnega, da se mi je zdelo, da je ptič. Nič na svetu mi ni bolj pri srcu.«
(odlomek iz knjige, str. 200–201).

(Vir slike: Emka.si: <https://emka.si/products/moj-brat-ben>)

Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/196218627>.

Izposoja kot zvočna knjiga: [ne](#); izposoja kot e-knjiga: [ne](#); nakup možen tudi v zvočni obliki: [ne](#)

Knjigo lahko kupite na spletni strani založbe Emka.si.: <https://emka.si/products/moj-brat-ben>.

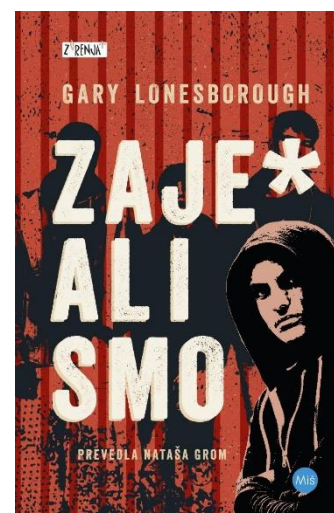
3. Leposlovje za mladino

Gary Lonesborough: Zaje*ali smo, Miš, 2024

Prevod: Nataša Grom

»Močna, realistična in prepričljiva pripoved o mladostniku z obrobja družbe, »nevarnem za okolico«, ki išče svojo pot skozi najhujšo preizkušnjo. Roman raziskuje teme rasizma, mladoletniškega prestopništva, izzive odraščanja ter pomen ljubeče in naklonjene skupnosti.« (odlomek s platnice knjige)

Obdobje odraščanja ni lahko, sploh, če odraščáš kot pripadnik Koorijev – staroselskih Avstralcev in si v vsem tako zelo drugačen od svojih vrstnikov. V tebi se bije nešteto osebnih bitk; odraščanje brez staršev, življenje v rejništvu ter sprejemanje vzgojnih nasvetov dobre, zaskrbljene in hkrati zahtevne tete ali strica, ki bi ju hkrati najraje objel in istočasno odrezal iz svojega življenja, kako obstajati v napornem mestu Dalton Bay v Avstraliji, kjer prebivalci

težko sprejemajo drugačnost osebnih in kulturnih identitet, kako se soočiti z vrstniki, ki ti to drugačnost ves čas mečejo v oči in ne izgubijo priložnosti, da bi se ob tem počutil kot kup smeti ali izmeček, ki ga je treba izbrisati iz zemljevida mesta. Ja, prav ste slišali in prebrali. V takšnih razmerah odraščá glavni junak zgodbe, Jamie, ki se s svojimi notranjimi bitkami v zunanjem svetu, ki ga potiska do roba vzdržljivosti spopada vsak dan znova, včasih tudi preveč instinktivno in nepremišljeno. Po ključnem dogodku pristane v mladoletniškem zaporu, kjer se najhujše bitke šele začenejo. Jamie v sebi išče notranjo moč, da bi lahko preživel to izkušnjo. Najde jo v poeziji, skozi katero začene izražati svoje počutje in čutenje, ki ju je ves čas skrival pred svetom in tudi pred seboj. Bo zmožgal skozi to hudo preizkušnjo, ki celo odraslega človeka, kaj šele mladostnika zaznamuje za vedno?

Branje knjige me je zares pretreslo. Še vedno se premalo pogovarjamo o problemu nasilja in rasizma, sploh med mladostniki. Nihče, res nihče, tega ne bi smel izkusiti na svoji koži, ker smo vsi ljudje; iz mesa in krvi, enaki in enakopravni, a hkrati tako zelo edinstveni. To je bistvena pravica in svoboščina vsakega človeka.

Tudi šport na to ves čas opozarja; reci ne rasizmu in diskriminiranju, bodi človek človeku in predvsem, nikoli ne obupaj!

Spremno besedo je v knjigi napisala Nastja Holc, socialna pedagoginja in vodja oddelka za vzgojo v Prevezgojnem domu Radeče. Vidik avtorice spremne besede je posebno priporočilo bralcem z moje strani in je velika dodana vrednost romana, predvsem s strokovnega vidika. (*Tina Podgornik*)

(Vir slike: spletna stran COBISS.SI: https://d.cobiss.net/repository/si/files/208005891/145774/Zaje_ali_smo.jpeg/terms)

Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/208005891>.

Izposoja kot zvočna knjiga: [ne](#); izposoja kot e-knjiga: [ne](#); nakup možen tudi v zvočni obliki in kot e-knjigo: [ne](#)

Knjigo lahko kupite na spletni strani založbe Miš: <https://www.miszalozba.com/knjige/zajebali-smo-trda/>.

Pripravek na *Dobreknjige.si*: <https://www.dobreknjige.si/knjige/zajeali-smo/>.

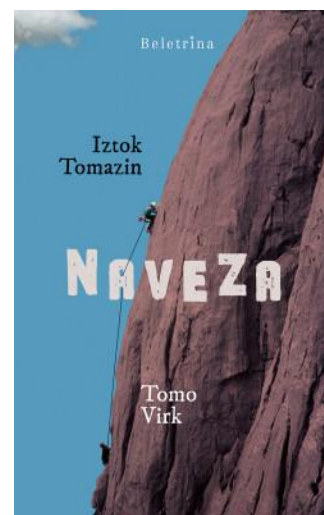
4. Leposlovje za odrasle

Iztok Tomazin, Tomo Virk: Naveza, Beletrina, 2024

Dolgoletno prijateljstvo glavnih junakov v Navezi, Iztoka in Toma, se je začelo, ko sta se ob zimskih večerih spretno izmuznila iz vojašnice in pred spanjem »skočila« na bližnji gorski vrh peš ali s smučmi. Njuna plezalna in prijateljska povezanost se je nadaljevala in poglobljala tudi po koncu vojaščine in tako sta ustvarila skupno literarno mojstrovino.

Knjigo pišeta v navezi. Naslov poglavja lahko primerjamo z raztežajem v plezalni smeri, v katerem predstavitava izmenično vsak svoj pogled in doživljanje; ko premislek enega dopolni in nadgradi ali spremeni pogled drugega. Pri pisanju se izmenjujeta tako kot v plezalni navezi, plezalci bi temu v svojem žargonu rekli »cug-cug«.

Čeprav sta na svojih strokovnih področjih uspešna oba, med njima vlada zdrava tekmovalnost in želja po nenehnem napredovanju. Tomo bi rad bil samozavesten kot Iztok, Iztok pa bi želel pisati filozofske eseje kot Tomo. Vrhunski alpinist in esejist torej opisujeta skupna plezalna doživetja, ki jih nadgrajujejo premisleki o umetnosti, duhovnosti, etiki in presežnosti. V navezi razpravljata o individualizmu, altruizmu in tudi egoizmu. Omenjata prijateljstvo, medosebne odnose, odkrito govorita o strahu, tveganju, popolni zbranosti, preseganju sebe, medsebojnem spodbujanju ter spopadanju s konfliktom; tudi takrat, ko ni možnosti, da bi se kdo od naveze umaknil ali odstopil. Skupaj morata nadaljevati in poskrbeti, da varno izplezata na vrhu smeri. Tako različna in vendar tako povezana.

#športajmoinberimo

nacionalni medresorski program za spodbujanje
branja med mladimi športniki
#verjemivproces #beremoskupaj #beremozrazlogom

Ob preizpraševanju obeh glavnih junakov o sebi, njihovih odločitvah, ravnanih, osebnih vrednotah, se enake teme za premislek odpirajo tudi bralkam in bralcem: o pravem prijateljstvu, o osebnih prioritetah v življenju, o soočanju s strahom in tveganjem, preizkušanju svojih meja, o neskončni želji po napredovanju in o zdravi tekmovalnosti in o hrepenenju po doseganju zelenega cilja.

»Alpinist je človek, ki išče težave, a je vesel, če jih ne najde, še bolj pa, ko jih premaga.« Pa tudi o tem ali in kako lahko umetnost in literatura pripomoreta pri gradnji osebnih vrednot in sprejemanju pomembnih življenjskih odločitev. (Nives Markun Puhon)

(Vir slike: spletna stran knjigarne Bukla: <https://www.bukla.si/knjigarna/biografije-in-spomini/naveza.html>)

Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/191545859>.

Izposoja kot zvočna knjiga: [ne](#); izposoja kot e-knjiga: [da: https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/195796995](https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/195796995); nakup možen tudi v zvočni obliki in kot e-knjigo: [ne](#)

Knjigo lahko kupite na spletni strani založbe Beletrina: <https://beletrina.si/knjiga/naveza>.

Prispevek na *Dobreknjige.si*: <https://www.dobreknjige.si/knjige/naveza/>.

[Pripravili: Tina Podgornik v sodelovanju s Polono Palčič, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, ter Nives Markun Puhon, Zavod RS za šolstvo](#)

#športajmoinberimo je program, ki ga vodi Goriška knjižnica Franceta Bevka v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije – združenjem športnih zvez, Ministrstvom za kulturo, Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje, Zavodom RS za šolstvo, Javno agencijo za knjigo RS, Mestno knjižnico Ljubljana, Pionirsko – centrom za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Centrom za poklicno izobraževanje RS in pridruženimi splošnimi knjižnicami v projektu.